

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obdo/98/2020
Identifikačné číslo spisu: 7211205981
Dátum vydania rozhodnutia: 29.01.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Gabriela Mederová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:7211205981.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu SWAN, a.s., so sídlom Landererova 12, Bratislava - mestská časť Staré Mesto 811 09, IČO: 47 258 314, zastúpeného advokátom JUDr. Andrejom Garom, so sídlom Štefánikova 14, 811 05 Bratislava, proti žalovanému Roland Schwartz, s miestom podnikania Komenského 1090/12, Košice - Staré Mesto 040 01, IČO: 43 176 712, zastúpenému advokátom JUDr. Matúšom Hribom, so sídlom Na hradbách 5, 085 01 Bardejov, o zaplatenie 1.350,92 Eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 35Cb/80/2011, o dovolaní žalovaného proti II. výroku rozsudku Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 4Cob/77/2019-448, z 29. októbra 2019, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalobca má voči žalovanému n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) v poradí tretím rozhodnutím zo dňa 29. októbra 2019, č. k. 4Cob/77/2019-448, prvým výrokom zmenil rozsudok Okresného súdu Košice II zo dňa 05. decembra 2016, č. k. 35Cb/80/2011-366 v napadnutom výroku o úrokoch z omeškania tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi úroky z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 1.350,92 Eur od 16. novembra 2009 do zaplatenia a v prevyšujúcej časti žalobu o zaplatenie úrokov z omeškania zamietol. Druhým výrokom priznal žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania v plnom rozsahu.

2. V odôvodnení uviedol, že vzhľadom na to, že neboli splnené podmienky na potvrdenie ani na zrušenie rozsudku súdu prvej inštancie v časti o zaplatenie úrokov z omeškania, odvolací súd podľa § 388 Civilného sporového poriadku (ďalej aj ako „C. s. p.“) rozsudok súdu prvej inštancie v zrušenom výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi úroky z omeškania zmenil tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi úroky z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 1.350,92 Eur od 16.

novembra 2009 do zaplattenia a v prevyšujúcej časti žalobu o zaplattenie úrokov z omeškania ako nedôvodnú zamietol. O trovách odvolacieho a dovolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 453 ods. 3 v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p., a žalobcovi, ktorý bol v týchto konaniach neúspešný len v časti príslušenstva pohľadávky, priznal proti žalovanému právo na náhradu trov v plnom rozsahu.

3. Proti druhému výroku tohoto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie prostredníctvom svojho právneho zástupcu, ktoré doručil súdu prvej inštancie v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu na e-mailovú adresu: podatelnaoske2@justice.sk dňa 2. marca 2020. Následne podanie doplnil v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu dňa 12. marca 2020. V podanom dovolaní uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu bolo v časti priznania trov dovolacieho konania nesprávne, nakoľko nezohľadnilo princíp úspechu ovládajúci rozhodovanie o trovách. Žalobca nemal v dovolacom konaní plný úspech, nakoľko žalovaný uspel v časti príslušenstva, ktoré bolo znížené viac ako o polovicu, čo s ohľadom na plnenia predstavovalo úspech žalovaného v rozsahu zaokrúhlene 30 % a teda úspech žalobcu len 40 %. Na tomto základe namietal dovolateľ správnosť výroku o trovách a navyše aj z pohľadu, že odvolací súd sa pri rozhodovaní o trovách nezaoberal viacerými námietkami žalovaného o potrebe zohľadniť okolnosti veci a trovy konania žalobcovi nepriznať vôbec. Nakoľko sa odvolací súd pri opätovnom rozhodovaní týmto nezaoberal vôbec, bol rozsudok v tejto časti nepreskúmateľný, preto navrhol jeho zrušenie.

4. Žalobca sa k podanému dovolaniu vyjadril podaním zo dňa 9. apríla 2020, pričom poprel všetky tvrdenia žalovaného a stotožnil sa s napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu. Mal za to, že priznanie náhrady trov konania sa riadi ustanovením § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj ako „C. s. p.“). Pre posudzovanie pomeru úspechu a neúspechu strán sporu v konaní bol rozhodujúci pomer úspechu a neúspechu v uplatnenej istine bez príslušenstva, keďže príslušenstvo nebolo v žalobe exaktne vyčíslené. V tejto súvislosti poukázal aj na odôvodnenie rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 41Co/1/2018. Citovaný rozsudok riešil rovnakú situáciu, ktorou bolo nepriznanie plnej výšky príslušenstva pohľadávky istiny, ktorá bola predmetom žaloby. Súd sa však s otázkou neúspechu v časti príslušenstva pohľadávky k uvedenej istine vo vzťahu k náhrade trov úspešnej strany vysporiadal tak, že žalobcovi priznal náhradu trov konania vo výške 100 %. Z uvedeného bolo zrejmé, že čiastočný neúspech v konaní, ktorý sa týkal nepriznania plnej výšky príslušenstva v podobe úroku z omeškania pohľadávky, nemal vplyv na rozsah náhrady trov konania.

5. K vyjadreniu žalobcu k dovolaniu sa žalovaný nevyjadril.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podal včas dovolateľ zastúpený v súlade s § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je potrebné odmietnuť podľa § 447 písm. f) C. s. p.

7. Podľa § 419 C. s. p., proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

8. Podľa § 420 C. s. p., je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Podľa § 421 ods. 2 C. s. p., dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

10. Podľa § 440 C. s. p., dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.

11. Podľa § 447 písm. f) C. s. p., dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435.

12. V predmetnej veci bol dovolaním napadnutý výrok rozsudku odvolacieho súdu o nároku na náhradu trov konania. S poukazom na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 387/2019 je rozhodnutie odvolacieho súdu o nároku na náhradu trov konania rozhodnutím konečným (ktorým sa konanie v tejto otázke nároku končí) a teda ho možno považovať za rozhodnutie preskúmateľné v dovolacom konaní z dôvodov zmätočnosti ako rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

13. Pokiaľ dovolanie nemá vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) C. s. p., je povinnosťou dovolateľa vysvetliť, z čoho konkrétne vyvodzuje prípustnosť dovolania a tiež označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod. V dôsledku viazanosti dovolacieho súdu dovolacím dôvodom neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

14. Žalovaný v dovolaní uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu je v časti priznania trov dovolacieho konania nesprávne, nakoľko nezohľadnilo princíp úspechu. Namietal správnosť výroku o trovách konania, nakoľko odvolací súd sa nezaoberal viacerými jeho námietkami o potrebe zohľadniť okolnosti veci a trovy konania žalobcovi nepriznať vôbec. Dovolateľ, hoci bol zastúpený advokátom v dovolacom konaní, neuviedol zákonné ustanovenie, s poukazom na ktoré vymedzuje dovolací dôvod. Súčasne bližšie dovolacie námietky nekonkretizoval.

15. Aj s ohľadom na vyššie uvedené dovolací súd uvádza, že dovolanie s poukazom na ustanovenie § 421 ods. 2 C. s. p., nebolo proti rozhodnutiu o nároku na náhradu trov konania prípustné.

16. Prípustnosť dovolania tak mohla vyplývať z ustanovenia § 420 C. s. p., s odôvodnením, že došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C. s. p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C. s. p.). Z obsahu dovolania vyplývalo, že podľa dovolateľa bolo rozhodnutie odvolacieho súdu o nároku na náhradu trov konania nepreskúmateľné. Uvedené by mohlo zakladať dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) C. s. p., že súd nesprávnym procesným znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

17. Pojem „právo na spravodlivý proces“ podľa ustanovenia § 420 písm. f) C. s. p., nahradil doterajší pojem „odňatie možnosti konať pred súdom“ podľa ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f) O. s. p.. Relevantné znaky, ktoré charakterizujú procesnú vadu podľa ustanovenia § 420 písm. f) C. s. p. sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý súdny proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva. Právo na spravodlivý súdny proces predstavuje možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov.

18. Obsahom práva na spravodlivý proces (článok 46 ods. 1 Ústavy SR) je umožniť každému, bez akejkoľvek diskriminácie, reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, hodnotením dôkazov (sp. zn. IV. ÚS 22/04) a ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (sp. zn. I. ÚS 50/04).

19. Vyššie citované ustanovenie § 420 písm. f) C. s. p., zakladá prípustnosť a zároveň aj dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia sa chápe nesprávny (vadný) procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymykajú zákonnému, ale aj ústavnému procesno-právnemu rámcu a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou SR. Pod pojmom „procesný postup“ (čo vyplýva aj z doteraz platnej konštantnej judikatúry k § 237 ods. 1 písm. f) O. s. p., a judikatúry ÚS SR) sa rozumie faktická (ne)činnosť súdu znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných práv, resp. možnosť jej aktívnej účasti v spore, predchádzajúca vydaniu súdneho rozhodnutia, avšak nie samotné rozhodnutie súdu vo veci a ani jeho odôvodnenie, funkciou ktorého je vysvetliť podstatné dôvody, so zreteľom na ktoré súd vo veci rozhodol.

20. Argumentácia dovolateľa smerovala k tomu, že rozhodnutie odvolacieho súdu v časti priznania trov dovolacieho konania nebolo správne vzhľadom na nezohľadnenie princípu úspechu. Súčasne tvrdil, že odvolací súd sa nezaoberal jeho námietkami o potrebe zohľadniť okolnosti veci a trov konania žalobcovi nepriznať vôbec. S ohľadom na uvedené námietky dovolateľa dovolací súd poukazuje na konštantnú judikatúru, v zmysle ktorej sa pod procesným postupom rozumie faktická (ne)činnosť súdu znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných práv, resp. možnosť jej aktívnej účasti v spore, predchádzajúca vydaniu súdneho rozhodnutia, avšak nie samotné rozhodnutie súdu vo veci a ani jeho odôvodnenie, funkciou ktorého je vysvetliť podstatné dôvody, so zreteľom na ktoré súd vo veci rozhodol. S ohľadom na obsah dovolania a odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd konštatuje, že dovolateľ neuviedol akým konkrétnym procesným postupom odvolacieho súdu došlo k znemožneniu realizácie jeho procesných práv. Z obsahu dovolania bolo zrejmé, že dovolatelia spochybňujú správnosť záverov odvolacieho súdu, čím v skutočnosti namietajú nesprávnosť skutkových zistení a právneho posúdenia veci odvolacím súdom, nesprávnosť ktorá však nezakladá prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f) C. s. p..

21. Skutočnosť, že sa dovolateľ nestotožnil s právnym názorom všeobecného súdu nemôže viesť k záveru o nedostatočnom odôvodnení, arbitrárnosti alebo nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu. Postupom odvolacieho súdu nebolo žalobcovi znemožnené, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by to malo za následok porušenie práva na spravodlivý proces. Dovolací súd poukazuje aj na zjednocujúce stanovisko občianskoprávneho kolégia NS SR č. 2/2016 z 3. decembra 2015, z ktorého vyplýva, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 písm. b) O. s. p., pričom len výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje ani zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f) O. s. p. (odňatie možnosti konať pred súdom). Jedná sa o výnimočné prípady, kedy ide o také nedostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré neobsahuje ani len zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, čo vykazuje znaky až vady „najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém alebo vady zásadnej, hrubej a podstatnej“. O takýto prípad však v preskúmvanej veci nejde, pretože tak, ako je už vyššie konštatované, skutkové a právne závery obsiahnuté v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré spolu s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie tvoria jeden celok) nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s článkom 46 ods. 1 Ústavy SR. Za porušenie základného práva zaručeného článkom 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj článkom 6 Dohovoru v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil rozhodnutie podľa predstáv žalobcov. Vyššie citované zjednocujúce stanovisko NS SR je aktuálne aj po 1.07.2016, kedy nadobudol účinnosť nový Civilný sporový poriadok, pretože zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, obsiahnuté v novom Civilnom sporovom poriadku, sa nedotkli podstaty a zmyslu tohto stanoviska. Podľa názoru dovolacieho súdu, postupom odvolacieho súdu nedošlo k dovolateľom tvrdenej vade zmätočnosti podľa ustanovenia § 420 písm. f) C. s. p., vada ktorá by zakladala porušenie práva žalobcov na spravodlivý súdny proces (a tým aj prípustnosť dovolania) tak, ako to má na mysli citované ustanovenie C. s. p..

22. Dovolateľ namietal nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom vo vzťahu k určení úspechu žalobcu v spore, avšak dovolací súd poukazuje i na to, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho však interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní, avšak samo nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) C. s. p., nezakladá. Najvyšší súd Slovenskej republiky už podľa predchádzajúcej právnej úpravy (Občianskeho súdneho poriadku) dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením veci (R 54/2012 a R 24/2017), pričom ani po 1. júli 2016 neexistuje žiadny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného chápania dopadu nesprávneho právneho posúdenia veci (nesprávneho vyriešenia niektorej právnej otázky súdom) na možnosť niektorej strany civilného sporového konania uskutočňovať jej patriace procesné oprávnenia.

23. Z obsahu dovolania je zrejmé, že žalobca ním vyjadruje svoj nesúhlas s rozhodnutím súdu o nároku na náhradu trov konania. Už v uznesení z 11. apríla 2019, sp. zn. 3Obdo/2/2019 dovolací súd skonštatoval, že „prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) C. s. p., nezakladá všeobecná nespokojnosť dovolateľa s rozhodnutím odvolacieho súdu (prípadne aj súdu prvej inštancie), ktoré vyznelo v jeho neprospech. Na zdôraznenie uvedeného dovolací súd dáva do pozornosti, že právo na spravodlivý súdny proces neznamená právo na to, aby bola strana sporu pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04).“ Uvedený záver je plne aktuálny aj v rozhodovanej veci.

24. Na základe uvedených skutočností dovolací súd dovolanie žalobcu podľa § 447 písm. f) C. s. p., odmietol.

25. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p., § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 C. s. p.).

26. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.